

**U korak sa savremenim trendovima u naučnom izdavaštvu –
smernice za unapređenje naučnih časopisa u otvorenom pristupu**
Tatjana Timotijević
Odeljenje za naučne informacije, Narodna biblioteka Srbije

6. Novembar
19th International Scientific Conference
14th International Methodological Conference
12th ICT in Education Conference
Subotica

Теме:

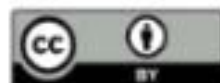
- otvoreni pristup i otvorena nauka
- zakonska regulativa
- referisanje časopisa u inostranim bazama
- povećanje vidljivosti i citiranosti
- pomoć i podrška časopisima

Otvoreni pristup i otvorena nauka

- Savremeni trend u naučnom izdavaštvu
- Nastaje iz ideje da je znanje univerzalno i opšte dobro
- “Podrazumeva da svaki korisnik koji ima pristup internetu bilo gde u svetu ima pravo da čita, preuzima, čuva, štampa i koristi digitalni sadržaj radova objavljenih u otvorenom pristupu, sa jedinom obavezom da ih korektno citira.”¹
- Cilj OA režima jeste da omogući autorima da svoje radove (dela) učine dostupnim svima, svugde i u svako doba
- Povećava se vidljivost i citiranost radova
- Preko 35% naučne literature je danas u OA režimu

¹Stela Filipi-Matutinović, 2013, Autorska prava i otvoreni pristup informacijama, <https://kobson.nb.rs/upload/documents/oNamaPredavanja/PR2013AutorskaPravaOtvoreniPristup.pdf>

Илустрација: Дени Кингли (Dannu Kingsley) и Сара Браун (Sarah Brown)

Vidovi otvorenog pristupa

Zlatni

- objavljivanje radova u časopisima koji su u otvorenom pristupu, u potpunosti ili delimično - tzv. hibridni časopisi.
- uz naplaćivanje troškova publikovanja, od autora (ili njihovih institucija) - Article Processing Charge (APC)

Zeleni

- samoarhiviranje i izgradnja mreže institucionalnih ili disciplinarnih repozitorija, kojima se povećava dostupnost i vidljivost naučne produkcije određene institucije, ili određene naučne discipline, pri čemu je rad moguće uneti pre recenziranja (preprint), ili već recenziran i negde objavljen (postprint)

Dijamantski

- časopisi koji ne naplaćuju ni pretplatu za čitanje ni troškove objavljivanja (APC)

Zakonska regulativa

Platforma za otvorenu nauku

- Platforma je namenjena svim učesnicima u naučno-istraživačkoj delatnosti i odnosi se na rezultate istraživačkih projekata i programa finansiranih u celini ili delimično iz budžeta Republike Srbije.
- [Prva verzija nacionalne politike otvorene nauke](#), usvojena 2018. godine, uvela je obavezan otvoreni pristup za naučne publikacije, a preporučen je otvoreni pristup istraživačkim podacima.
Usvajanje institucionalnih politika uskađenih sa Platformom za otvorenu nauku - <http://www.open.ac.rs/index.php/politika>
Formiranje repozitorijuma - <http://www.open.ac.rs/index.php/repozitorijumi>
- U maju 2023. godine implementirana eNauka - Registar istraživača (i rezultata) i Registar naučnoistraživačkih organizacija u Republici Srbiji - <https://enauka.gov.rs/>
- U Srbiji je formiran Tim za otvorenu nauku u Srbiji (TONuS), a prvi radni sastanak održan je 16. januara 2020. godine.
- U decembru 2024. godine, politika je ažurirana i znatno proširena - [Platforma za otvorenu nauku 2.0](#) - Otvorena nauka se sprovodi kroz (1) **otvoreni pristup naučnim publikacijama** (2) upravljanje istraživačkim podacima, (3) otvoreni pristup istraživačkom softveru i projektnoj dokumentaciji istraživačkog hardvera, (4) otvoren i transparentan pristup istraživačkim infrastrukturama, (5) **primenu otvorenih trajnih (perzistentnih) identifikatora**, (6) razvoj veština i kompetencija za otvorenu nauku i (7) podsticanje i nagrađivanje akademskih aktivnosti u oblasti otvorene nauke.
- „Ministarstvo propisuje da izdavači naučnih časopisa sufinansiranih iz budžeta Republike Srbije moraju da usklade svoje izdavačke politike i prakse sa principima tzv. **dijamantskog otvorenog pristupa**, odnosno da ne naplaćuju ni pretplatu za pristup sadržaju, niti troškove objavljivanja u otvorenom pristupu, i da sadržaj objavljuju pod Creative Commons licencama (preporučuje se CC BY).“

Zakonska regulativa

Pravilnik o kategorizaciji i rangiranju časopisa

- Pravilnik o kategorizaciji i rangiranju naučnih časopisa, ("Službeni glasnik RS", br. 80 od 4. oktobra 2024, 85 od 3. oktobra 2025.
- PRILOG 1
- **USLOVI ZA UREĐIVANJE NAUČNIH ČASOPISA**
- I. Naučni časopis (Izdavač časopisa, Impresum, Uputstvo autorima, Naučna politika časopisa... [Primer dobre prakse](#))
- II. Članak
- III. Urednička dokumentacija
- Uredništvo vodi Registar prispelih radova, Arhivu izjava autora, Uputstvo recenzentima, Listu recenzenata i Registar recenzija.
- <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sgrs/ministarstva/pravilnik/2024/80/4/reg>
- Kvalitativni i kvantitativni pokazatelji

Zakonska regulativa

Научни часопис

Члан 2.

Научни часопис је периодична публикација у којој се објављују резултати научноистраживачког рада.

Међународни научни часопис је часопис који је реферисан у међународним цитатним извештајима Journal Citation Report Clarivate Analytics (у даљем тексту: JCR) или Scopus Scimago Journal & Country Rank (у даљем тексту: SJR).

У области друштвених и хуманистичких наука међународни часопис је и часопис реферисан на листи ERIH Plus (the European Reference Index for the Humanities). У области хуманистичких наука међународни часопис је и часопис реферисан на листи Међународног комитета слависта (у даљем тексту: МКС).

Међународни часопис, у смислу овог правилника, може бити часопис иностраног или домаћег издавача.

Национални научни часопис је часопис који није реферисан у међународним цитатним извештајима и листама из ст. 2. и 3. овог члана. Национални научни часопис, у смислу овог правилника, може бити часопис домаћег или иностраног издавача.

Научни часопис домаћег издавача, у смислу овог правилника, је периодична публикација издавача чије је седиште на територији Републике Србије који испуњава Услове за уређивање научних часописа, који су одштампани уз овај правилник и чине његов саставни део (Прилог 1).

Рангирање

Члан 4.

удео радова на светским језицима, удео иностраних аутора, удео часописних референци, удео иностраних рецензената и других показатеља који се односе на опремљеност чланка, транспарентност уређивања и др, осим за гране филозофија и теологија из области друштвених наука и за област хуманистичких наука за које су параметри прописани чланом 7. овог правилника.

Pomoć i podrška časopisima

Narodna biblioteka Srbije i KoBSON tim (bibliotekari institutskih i fakultetskih biblioteka Srbije)

- 2004 – Narodna biblioteka Srbije je uspostavila Digitalni repozitorijum NBS
- 2005 – implementacija doiSerbia repozitorijuma
- 2010 – doiSerbia uspostavlja saradnju sa DOAJ

Digitalni repozitorijum Narodne biblioteke Srbije

Početna

Kutak za urednike

Kontakt

Evidencija o dostavljenim sveskama u Digitalni repozitorijum Narodne biblioteke Srbije

U skladu sa dogovorom sa ministarstvom nadležnim za nauku, potrebno je da uredništva časopisa polažu papirnu i elektronsku verziju svih objavljenih svezaka u Repozitorijum Narodne biblioteke Srbije. Cilj polaganja svezaka je trajno čuvanje i upotreba u okviru programa Ministarstva o praćenju, vrednovanju i promovisanju domaćih naučnih časopisa.

Ministarstvo nadležno za nauku usvojilo je [Pravilnik o kategorizaciji i rangiranju naučnih časopisa](#), koji je stupio na snagu 8. januara 2021. godine. U cilju poboljšanja kvaliteta domaćeg naučnog periodičnog izdavaštva, u okviru Pravilnika se nalazi i Prilog 1 koji detaljno opisuje uslove za uređivanje naučnih časopisa. Korisnici se, za sva pitanja ili nedoumice u vezi sa primenom novog Pravilnika, mogu obratiti predstavnicima ministarstva nadležnog za nauku putem imejl adrese: jelena.mandic@nitra.gov.rs.

Usled čestih pitanja i nedoumica obaveštavamo uredništva domaćih časopisa da su, nezavisno od uspostavljene saradnje sa pojedinim nevladinim organizacijama, i dalje u obavezi da polažu sveske svojih časopisa u Digitalni repozitorijum Narodne biblioteke Srbije (u skladu sa preporukom ministarstva nadležnog za nauku).

NOVO

Detaljnije o postupku kategorizacije, praćenju časopisa, postupku uređivanja i obliku izlaženja časopisa možete pročitati u sledećem [dokumentu](#).

Izdavači novopokrenutih časopisa ili časopisa koji se ne nalaze na Listi kategorisanih časopisa u cilju svrstavanja na određenu listu, a radi praćenja, odnosno kategorisanja i rangiranja časopisa potrebno je da popunjen i skeniran [Upitnik](#) u formatu PDF/A dostave na imejl adresu jelena.mandic@nitra.gov.rs.

Sveske časopisa koje su do sada položene u Repozitorijum NBS (izaberite naziv časopisa):

Izaberite časopis

Uputstvo za polaganje časopisa u Digitalni repozitorijum Narodne biblioteke Srbije:

U Repozitorijum se polaže po jedan primerak štampanog izdanja, kao i elektronska kopija sveske, isključivo u PDF-u. Kopije moraju u svemu biti identične verziji za štampu (camera ready). Dostavljanje sveske se obavlja neposredno nakon publikovanja štampane verzije jer se datum prispeća u Repozitorijum uzima kao pokazatelj redovnosti publikovanja.

Svu odgovornost za vernost kopija originalu snose uredništva časopisa.

Papirni oblik sveske dostavlja se na adresu:

Narodna biblioteka Srbije
Odeljenje za naučne informacije (za Repozitorijum)
Skerlićeva 1
11000 Beograd,

a elektronski istim putem na CD-u ili elektronskom poštom na adresu: repozitorijum@nb.rs.

- Uspostavljen 2004 u službi Ministarstva RS nadležnog za nauku za svrhu realizacije Projekta kategorizacije domaćih naučnih časopisa
- Služi kao servis za deponovanje elektronskih kopija srpskih naučnih časopisa
- Nije klasičan repozitorijum – više je evidencija deponovanog materijala (duboka arhiva)
- 1000+ časopisa deponuje materijal
- 400+ je od strane ministarstva kategorizovano kao naučni časopis (većina njih je u dijamantskom otvorenom pristupu)

Digital Object Identifier (DOI) Repository that contains articles from the leading Serbian scientific journals. All articles are published under Open Access.

 National Library of Serbia

 KoBSON

Facts (Updated 31.10.2025)

Number of articles added last month - 185
 Total number of articles in full text - 60000
 Number of journals - 67

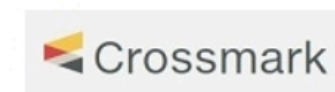
News

10/28/2011 · Open Access success stories

Making Serbia's scientific journals part of international scientific publishing:
[Interview with mr. Biljana Kosanovic](#)

10/25/2011 · Links

[Journal Title Suppressions](#)
[Casting A Wide Net: The Journal Impact Factor Numerator](#)
[Cited Title Unification](#)
[Promene u zakonu o obaveznom primerku](#)

Driving force behind open access

Open Access

Authors: their work is not seen by all their peers – do not receive the recognition they deserve

Readers: cannot view all research literature they need – less effective

Libraries: cannot satisfy information needs of their users

Search example: Economic Annals Milovanovic korupcija

All fields

Search

A B C E F G H J M N P S T V Y Z ALL

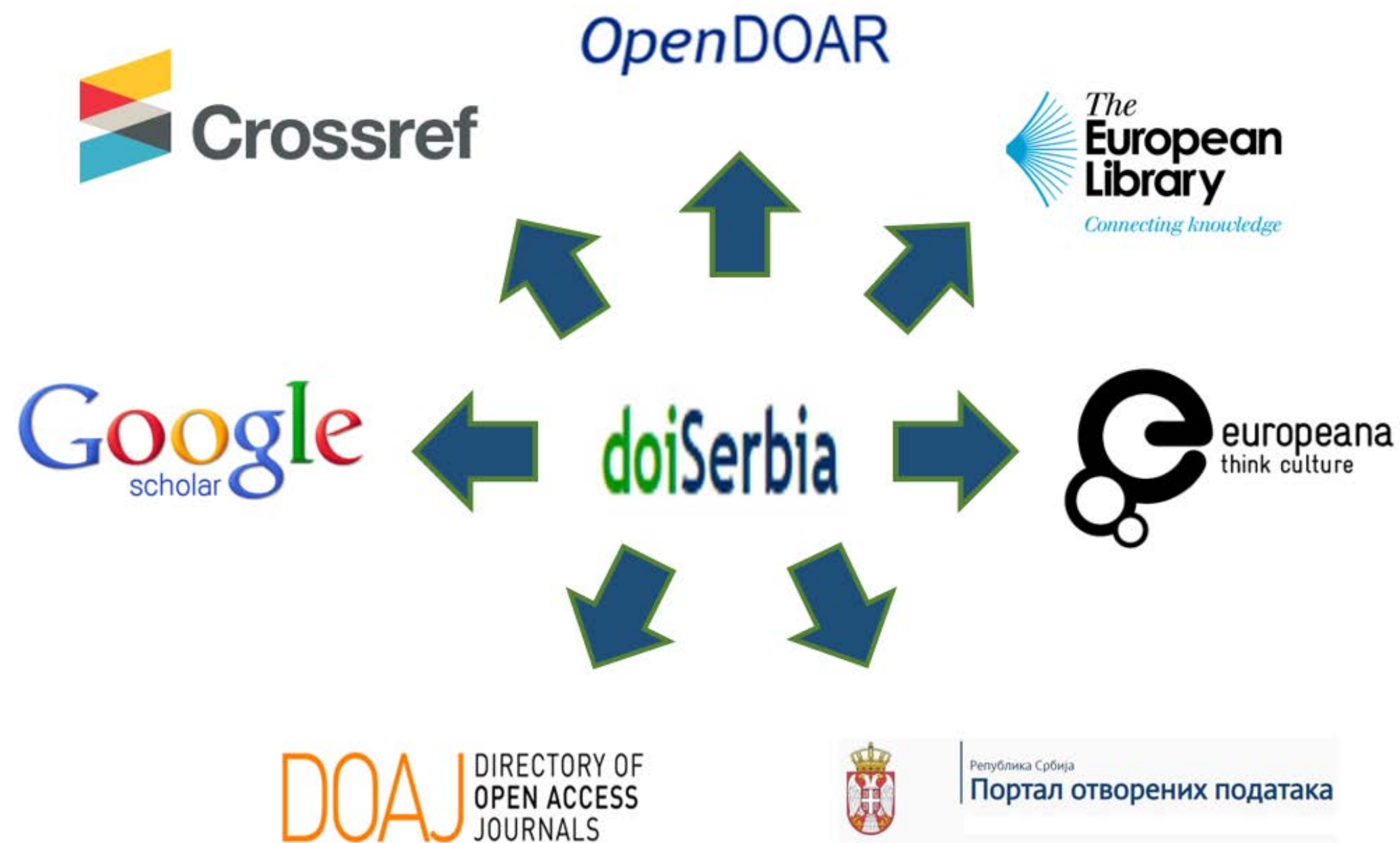
Acta chirurgica Iugoslavica	Medjunarodni problemi
Acta Periodica Technologica	Muzikologija
Acta veterinaria	Nuclear Technology and Radiation Protection
Applicable Analysis and Discrete Mathematics	Panoeconomicus
Archive of Oncology	Pesticidi
Archives of Biological Sciences	Pesticidi i fitomedicina
Balcanica	Prilozi za knjizevnost, jezik, istoriju i folklor
Biotechnology in Animal Husbandry	Privredna izgradnja
Botanica Serbica	Processing and Application of Ceramics
Bulletin: Classe des sciences mathematiques et naturelles	Psihologija
Chemical Industry and Chemical Engineering Quarterly	Publications de l'Institut Mathematique
Comprehensive Plant Biology	Publikacije Elektrotehnickog fakulteta - serija: matematika
Computer Science and Information Systems	Science of Sintering
Economic Annals	Serbian Astronomical Journal
Facta universitatis - series: Architecture and Civil Engineering	Serbian Journal of Electrical Engineering
Facta universitatis - series: Electronics and Energetics	Sociologija
Facta universitatis - series: Physics, Chemistry and Technology	Spatium
Filomat	Srpski arhiv za celokupno lekarstvo
Filozofija i drustvo	Stanovnistvo
Genetika	Starinar
Geoloski anali Balkanskoga poluostrva	Stomatoloski glasnik Srbije
Glasnik Etnografskog instituta SANU	Temida
Glasnik Srpskog geografskog drustva	Theoretical and Applied Mechanics

- Repozitorijum domaćih naučnih časopisa
- pokrenut 2005. godine
- 61 naslov – 57 aktivnih
- Puni tekstovi od 2002. godine do danas
- Svaki članak opremljen je DOI brojem

Kasnije... nekoliko novih platformi

- CEON (Centar za evaluaciju u obrazovanju i nauci) (SCIndex - Srpski citatni indeks)
- Univerzitet u Beogradu - Filološki fakultet (doiFil)
- Univerzitetska biblioteka u Kragujevcu (DOI UBKG)
- Nekoliko drugih provajdera (naučni instituti)
- Pojedinačni časopisi
- U 2024. godini Srbija je imala više od 300 časopisa koji su dodeljivali DOI svojim člancima (časopisi koje sufinansira Vlada RS su u obavezi (preporučuje se) da dodeljuju DOI svojim člancima i da podrže/usvoje Diamond OA politiku)
- 2005 – 5 časopisa dodeljuje DOI
- 2025 – 300+ časopisa

Povećanje vidljivosti i citiranosti doiSerbia

DOAJ – Directory of Open Access Journals

- 33 časopisa iz doiSerbia repozitorijuma su indeksirana u DOAJ-u našim posredstvom i isporukom metapodataka
- Počeli smo sa prijavama 2010. godine, a 2015. godine je pokrenut proces ponovne evaluacije sa novim, strožim kriterijumima evaluacije – koji se odnose na veb stranice časopisa, uputstva autorima, politike objavljivanja, CC licence itd.
- U periodu od marta 2016 do januara 2017 sproveli smo projekat „Revisiting Open Access (OA) Journal Policies and Practices in Serbia“ koji je imao veliki uticaj na poboljšanje srpskih časopisa i naučnog izdavaštva (projekat finansijski podržan od strane EIFL-a (Electronic Information for Libraries))

Revisiting OA Journal Policies and Practices in Serbia (2016/2017)

Projekat je realizovala NBS - KoBSON - Konzorcijum biblioteka Srbije za koordiniranu nabavku –između 22. marta 2016. i 22. januara 2017. godine, pod vođstvom Milice Ševkušić, naše nacionalne koordinatorke EIFL OA programa.

„ Svrha projekta bila je da:

- ponudi rešenje za problem nedefinisanih uređivačkih politika, identifikovanih tokom procesa ponovne prijave u Direktorijum časopisa otvorenog pristupa (DOAJ), osmišljavanjem obrasca politike
- podigne svest o otvorenom pristupu (posebno o njegovim tehničkim aspektima i elektronskom objavljivanju) i
- pomogne u poboljšanju uređivačkih i izdavačkih procedura kroz edukaciju“¹

Počeli smo sa anketom koja je obuhvatila više od 230 časopisa u otvorenom pristupu ([izveštaj](#)) i obezbedili:

- obuke i radionice (politike, veb stranice časopisa, OJS)
- konsultacije (lično i putem elektronske pošte)
- [veb stranicu sa korisnim izvorima za urednike i izdavače](#) (na srpskom jeziku)
- [modele politika časopisa](#) (na srpskom i engleskom jeziku)
- podršku časopisima koji se (ponovno) prijavljuju za indeksiranje u DOAJ²

¹Ševkušić, M., Janković, Z., & Kužet, A. (2017). Open Access Journals in Serbia: Policies and Practices. National Library of Serbia. <https://doi.org/10.5281/zenodo.801673>

²<https://www.eifl.net/eifl-in-action/open-access-publishing-serbia>

19.10. Narodna biblioteka Srbije, predavanje uredništvima naučnih časopisa iz Srbije:

- Uvodno predavanje - Tatjana Timotijević, načelnik Odeljenja za naučne informacije Narodne biblioteke Srbije ([PDF na srpskom, 981 KB](#))
- Thomson Reuters solutions for supporting the journal selection process and best research publication practices for research performance evaluation in Serbia, dr Evangelia Lipitakis, Pre-Sales Solutions Consultant, Thomson Reuters ([PDF na engleskom, 5336 KB](#))
- Directory of Open Access Journals (DOAJ) - Prijava-apliciranje, dr Enes Sukić, DOAJ Associate Editor ([PDF na srpskom, 1193 KB](#))

Početna Kutak za urednike Kontakt

- O časopisu
 - ISSN
 - eISSN
 - DOI (Crossref)
- Online izdavaštvo
 - Open Journal System
- Uređivačka politika
 - Pravilnik
 - Modeli
 - Citatni stilovi
- OA
 - Modeli OA
 - Zakon o autorskom pravu
 - CC licence
 - Najveće otvorene arhive
 - Sherpa Romeo
- Referisanje
 - Referisanje u WOSu
 - Referisanje u Scopusu
 - Referisanje u SCIndeksu
 - Referisanje u DOAJ**
 - Referisanje u Medline
 - Referisanje u ERIH
- Plagijarizam
 - Plagijarizam
 - PubPeer
 - Retraction watch
- Predatori
 - Predatroski časopisi i izdavači
 - Primeri mailova
- FAQ
 - Često postavljana pitanja
 - Video zapisi sa predavanja
 - Prezentacije sa predavanja
 - DOAJ in Serbia: Policies and Practices

Sadržaj DOAJ-a
[Prijavljivanje novih časopisa za referisanje](#)
[Kako izmeniti podatke u DOAJ-u](#)
[Korisni linkovi](#)
[Predavanja](#)

Sadržaj DOAJ-a
 DOAJ (Directory of Open Access Journals) je servis za pronalaženje časopisa objavljenih u otvorenom pristupu. Obuhvata preko 10 000 časopisa u otvorenom pristupu iz 136 zemalja, a broj dostupnih članaka prevazilazi dvomilionsku cifru. Pretraživanje je omogućeno prema izdavaču, naučnoj oblasti, naslovu časopisa ili naslovu članka, kao i standardnim kriterijumima pretrage (ključnim rečima, ISSN broju, DOI broju itd.). Više od polovine časopisa pretraživo je na nivou punog teksta radova. Pokrivene su sve naučne discipline časopisima koje publikuje preko 2 miliona izdavača.

Prijavljivanje novih časopisa za referisanje
 Na stranici namenjenoj izdavačima naučnih časopisa ([Information for Publishers](#)) mogu se naći detaljna uputstva o propozicijama za evaluaciju i prijavljivanje časopisa.

Na stranici [Principles of Transparency and Best Practice in Scholarly Publishing](#) su jasno definisani kriterijumi koje časopis mora da zadovolji kako bi bio uključen u DOAJ, odnosno kriterijumi na osnovu kojih se vrši evaluacija časopisa. Pre nego što se časopis odluči za prijavljivanje uputno je da detaljno prođe sve preporuke i unapredi svoj časopis u skladu sa njima.

Stranica [Applying for your journal to be in DOAJ](#) nudi elektronsku formu za apliciranje novih časopisa ([Journal Application Form](#)), sa detaljnim instrukcijama za njeno uspešno popunjavanje. Forma za prijavljivanje časopisa je veoma detaljna, sa velikim brojem pitanja i zahteva određeno vreme za popunjavanje. Stoga se savetuje da se svi neophodni podaci o časopisu najpre prikupe i nakon toga se pristupi popunjavanju forme (Primer pitanja za evaluaciju časopisa iz 2015. godine). Podaci se ne mogu čuvati u toku procesa popunjavanja, već se prijava mora izvršiti u okviru jedne sesije. Ukoliko se neko pitanje izbegne ili preskoči, aplikacija će automatski biti odbijena. Na ovoj stranici su takođe navedeni najčešći razlozi odbijanja nekog časopisa, stoga se treba pridržavati tih pravila i u samom početku ih izbeći.

Nakon uspešnog popunjavanja prijave, na samom ekranu pojaviće se potvrдна poruka, i uredništvo (kontakt osoba navedena u prijavi) će dobiti mejl o uspešnoj prijavi. Preporuka je da se taj e-mail sačuva kao pomoć pri pronalaženju prijave, kasnije, ukoliko budete imali nekih pitanja vezanih za sam tok evaluacije. Takođe, uredništvo će dobiti niz automatskih elektronskih poruka o samom toku evaluacije: kada je časopis dodeljen članu iz uređivačkog tima, kada je on započeo sa radom, kao i poruku o prihvatanju/odbijanju časopisa.

Na ovoj stranici navedeni su i naredni koraci, u slučaju da je vaš časopis prihvaćen ([If your application is accepted](#)) ili odbijen ([If your application is rejected](#)). U slučaju negativnog odgovora biće navedeni razlozi zbog kojih je časopis odbijen, kao i period nakon koga časopis može ponovo da aplicira. Taj rok treba striktno poštovati, jer ukoliko se aplikacija ponovi pre navedenog roka, biće automatski odbijena.

Kako izmeniti podatke u DOAJ-u
 Sve sugestije i komentare, zahteve za korekciju podataka, mogu se uputiti putem [forme za kontakt](#). Preporuka je da se pre upućivanja zahteva pročitaju najčešće postavljana pitanja i odgovori na njih, koji su navedeni na istoj stranici.

Korisni linkovi:
[Časopisi iz Srbije indeksirani u DOAJ-u \(link ka listi na sajtu\)](#)

Predavanja:
[Directory of Open Access Journals \(DOAJ\) - Prijava-apliciranje](#), dr Enes Sukić, DOAJ Associate Editor

[Ukratko o DOAJ bazi i referisanju časopisa](#), Tatjana Timotijević, načelnica Odeljenja za naučne informacije Narodne biblioteke Srbije; nacionalni koordinator KoBSON konzorcijuma

- Veb stranica - > Digitalni repozitorijum NBS – >Kutak za urednike –
- dostupan je veliki broj onlajn uputstava i dokumenata
 - za unapređenje časopisa,
 - za unapređenje veb stranica,
 - uređivačke politike,
 - instrukcije za prijavljivanje za proces evaluacije i referisanje časopisa u inostranim bazama

2010 – 33 časopisa
 2025 – 200+ časopisa

Revisiting OA Journal Policies and Practices in Serbia (2016/2017) – ciljevi i postignuća

- Definisanje i izrada uređivačkih politika časopisa
- Unapređenje veb sajtova časopisa i implementacija OJS-a
- Poboljšani procesi recenziranja i uređivanja
- Poboljšana svest o DOAJ-u i pružena podrška za prijavu za indeksiranje
- Modeli politika se kontinuirano ažuriraju (izjava o VI itd.)
- Kreirani resursi se i dalje koriste
- KoBSON je nastavio da odgovara na zahteve za podršku i obuku od strane izdavača i urednika časopisa otvorenog pristupa
- Odlično umrežavanje između uredništava časopisa, KoBSON-a i EIFL-a

Korak dalje... 2025.

Centar za podršku naučnom izdavaštvu u otvorenom pristupu

U skladu sa globalnim naporima za jačanje dijamantskog otvorenog pristupa, u Srbiji je pokrenuta inicijativa za uspostavljanje Centra za podršku naučnom izdavaštvu u otvorenom pristupu u Srbiji. Inicijativu vodi **KoBSON – Konzorcijum biblioteka Srbije za objedinjenu nabavku** – uz podršku međunarodne organizacije **EIFL (Electronic Information for Libraries)**, u partnerstvu sa formalnim i neformalnim institucionalnim centrima za podršku izdavaštvu širom zemlje.

Cilj ove inicijative je da objedini postojeće kapacitete, pruži koordiniranu i kontinuiranu podršku izdavačima, doprinese unapređenju profesionalnih standarda, vidljivosti i održivosti naučnih časopisa u otvorenom pristupu, kao i da ojača saradnju na nacionalnom i međunarodnom nivou. Posebna pažnja biće posvećena povezivanju sa sličnim centrima u drugim zemljama i umrežavanje sa Evropskim čvorištem za razvoj kapaciteta za dijamantski otvoreni pristup (European Diamond Capacity Hub).

Standard za dijamantski otvoreni pristup (za izdavače)

Standard za dijamantski otvoreni pristup: vodič za časopise

Politike časopisa

Napravite i vi korak dalje... Registrujte se...

U okviru projekta DIAMAS uspostavljen je **registar izdavača časopisa u dijamantskom otvorenom pristupu** (ne naplaćuju ni pretplatu za čitanje ni troškove objavlivanja) i **pružalaca usluga koji sa njima saraduju**. Registar se nalazi u sklopu platforme European Diamond Capacity Hub – EDCH i može vam pomoći da:

- povećate svoju vidljivost;
- se povežete sa drugim izdavačima;
- podelite iskustva, nove inicijative i dobre prakse sa kolegama;
- budete informisani o najnovijim dešavanjima u oblasti naučnog izdavaštva.

Registracija je jednostavna i besplatna, na ovoj adresi: <https://registry.diamas.org/register>. Obavezno pogledajte video koji ćete naći na navedenoj strani.

Ko može da se upiše u **EDCH registar**:

Javno finansirane akademske i naučne institucije, neprofitne organizacije koje izdaju barem jedan časopis u dijamantskom otvorenom pristupu. Nemojte registrovati odeljenja i centre koji nisu pravna lica. Jedna institucija može biti i izdavač i pružalac usluga (i te opcije treba da izabere prilikom registracije). Na primer, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu je izdavač zato što izdaje časopise, ali je istovremeno i pružalac usluga zato što ima servis za dodeljivanje DOI oznaka i časopisima koje izdaju druge institucije.

- Privatni fakulteti, ako izdaju barem jedan časopis u dijamantskom otvorenom pristupu i ne ostvaruju profit kroz naučno izdavaštvo.
- Privatne kompanije se mogu registrovati samo ako pružaju usluge izdavačima časopisa u dijamantskom otvorenom pristupu (kao *service providers*).
- Pojedinačni časopisi se ne mogu registrovati**, ali mogu da informišu svoje institucije i pomognu im u procesu registracije.
- Sve prijave se proveravaju. Što je manje neispravnih prijava, to će process pristupanja biti brži i efikasniji.

Pored Registra, pokrenut je i **EDCH Forum** kao poseban virtuelni prostor za diskusiju, razmenu znanja i rešavanje problema. Forum je otvoren za sve – i institucije i pojedinačne časopise. Tamo se već sada mogu naći korisne i zanimljive rasprave, pa vam toplo preporučujem sa se što pre registrujete ovde:

<https://forum.diamas.org/>

Dakle, **institucije** se registruju ovde: <https://registry.diamas.org/register> i ovde

<https://forum.diamas.org/>

- Časopisi** se registruju samo ovde: <https://forum.diamas.org/>

Preporuke

- **Unapredite svoje časopise** i uređivačke politike usklađivanjem sa nacionalnom legislativom i međunarodnim smernicama
- **Povećajte vidljivost** vaših časopisa na domaćoj (veb stranice, repozitorijumi...) i međunarodnoj sceni (apliciranje za referisanje u inostranim bazama podataka)
- Time **povećavate citiranost...**
- Čime se ostvaruje **glavni cilj - bolji rang i kategorizaciju časopisa**
- Do/radi ostvarenja tog cilja pozivamo vas da koristite elektronske resurse iz Kutka za urednike i budete slobodni da nas kontaktirate putem imejla – KoBSON@nb.rs i/ili repozitorijum@nb.rs

Zahvaljujem na pažnji!

Tatjana Timotijević

tatjana.timotijević@nb.rs

